

■ K spravodlivejšiemu
svetu musíme
prispieť aj my

■ Naši chudobní
versus
chudoba vo svete

■ Sú ľudia chudobní,
lebo sú leniví?

ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCA

2016
3

Bulletin Platformy mimovládnych rozvojových organizácií, určený všetkým, ktorých zaujíma, čo sa deje za hranicami Slovenska.

MÝTY O ROZVOJI

Boh Atlas
Foto: rubyblossom
www.flicker.com

Obsah

ÚVODNÍK	2
K SPRAVODLIVEJŠIEMU SVETU MUSÍME PRISPIEŤ AJ MY	3
JA SOM CHUDOBU VO SVETE NESPÔSOBIL, PREČO BY SOM JU MAL RIEŠIŤ?	4
V PRVOM RADE SA MUSÍME POSTARAŤ O NAŠICH CHUDOBNÝCH, AŽ POTOM SA STARAŤ O OSTATNÝ SVET	5
SÚ ĽUDIA CHUDOBNÍ, LEBO SÚ LENIVÍ?	6
POMOC ROBÍ ĽUDÍ LENIVÝMI	7
PRÍČINOU CHUDOBY JE NÁRAST POPULÁCIE	8
ODSTRÁNIŤ CHUDOBU DOKÁŽE SAMOTNÝ OBCHOD	9
ROZVOJOVÁ POMOC NEFUNGUJE	10
MULTIKULTURALIZMUS NEFUNGUJE	11
NAŠE SPOTREBITEĽSKÉ SPRÁVANIE NESÚVISÍ SO ŽIVOTMI ĽUDÍ V ROZVOJOVÝCH KRAJINÁCH	12
PROSTRIEDKY KONČIA V NESPRÁVNÝCH RUKÁCH	13
FOTOPRÍBEH	
VYPESTOVANÉ INAK	14 – 15
ZOZNAM ČLENOV PLATFORMY MVRO	16

Úvodník

Mýtus – podstatné slovo mužského rodu. Každému z nás sa pri jeho začutí ako prvé asi vynorí niečo iné. Jeden si spomenie na staroveké báje, iný na pohanov a ďalší si len povzdychne – mýtov je aj dnes okolo nás viac ako je zdravé. Je to tak, mýty sprevádzajú ľudstvo azda od dôb, keď sa človek stal tvorom mysliacim. Je ich plná literatúra, dokonca ich delíme do niekoľkých kategórií. Mýty v knihách sú čarovné. Mnohí radi čítame o vílach, škriatkoch, alebo antických bohoch. A nie je nás málo takých, čo si myslíme, že mýty presne tam aj patria – do literatúry. V bežnom živote sú totiž často veľmi škodlivé. Spomínate si na Atlasa? V gréckej mytológii to bol jeden z obrov, syn boha Titána, ktorý stál na čele vzbury proti olympským bohom. Po porážke musel za trest niesť na pleciach nebeskú klenbu. Tento obrázok sme vybrali ako titulnú fotku časopisu, pretože je podľa nás výborným symbolom toho, čo sa deje v súčasnosti. Tí porazení, zraniteľní, chudobní totiž stále nesú na pleciach ťarchu sveta. Nevedia sa dostatočne brániť a tak ich silnejší zneužívajú. Ako inak opísať napríklad to, čo sa deje ázijským šičkám? Pre nadnárodné spoločnosti pracujú v hrozných podmienkach za pár drobných, aby firmy potom mohli nám – obyvateľom bohatšej časti zemegule – predávať za veľké peniaze odevy, ktoré ušili. Podobných príkladov by sme našli mnoho.

Ak príliš prepadáme mýtom a zažitým stereotypom, zbytočne sa obávame. Nevieme naštartovať zmenu. Brzdíme seba aj ostatných. Niekedy stačí málo. Skúsiť sa len na vec pozrieť z iného uhla pohľadu. Zahodiť predsudky. Jednoducho, mýty prenechať literatúre a v živote radšej používať kritické myslenie.

O svete okolo nás a o tom, ako funguje či nefunguje, koluje množstvo mýtov. Spojené bývajú s najrôznejšími otázkami.

Mal by ležať osud chudobných vo svete aj na našich pleciach? Veď máme dosť vlastných!

Prečo by nás mali zaujímať, veď my za ich situáciu nemôžeme! Ak im pomáhame, len z nich robíme lenivcov. Chudobní sú preto, lebo majú veľa detí. Keď ich nedokážu uživiť, nech si nezakladajú také obrovské rodiny! Je to predsa také jednoduché. Stavím sa, že aj vy ste niečo z tohto už počuli. Všetko sú to ale mýty, nesprávne a nespravodlivé tvrdenia. Práve preto sme sa v Platforme mimovládnych rozvojových organizácií rozhodli venovať jedno celé číslo časopisu Rozvojová spolupráca týmto mýtom a najmä snahe o ich vyvrátenie. Dúfame, že sa nám to aspoň čiastočne podarilo. Snažili sme sa pracovať s faktami, čísлами a argumentmi. Želáme vám príjemné a hlavne inšpiratívne čítanie.

EVA SLÁDKOVÁ
SPOLUPRACOVNÍČKA PLATFORMY MVRO

Autorka:
EVA SLÁDKOVÁ

K spravodlivejšiemu svetu musíme prispievať aj my

NÁM, V STREDNEJ EURÓPE, SA ŽIJE DOBRE. ÁNO, VIEM, ŽE HNEĎ PO PREČÍTANÍ TEJTO VETY SA OZÝVAJÚ NESÚHLASNÉ HLASY. ZAMYSLIME SA VŠAK. NAŠA GENERÁCIA SI PREDSA V SÚČASNOSTI UŽÍVA NAJLEPŠIE OBDOBIE V DEJINÁCH, AKÉ KEDY V TEJTO ČASTI ZEME BOLO. VOJNU SME TU NEMALI UŽ VYŠE 70 ROKOV, TOTALITNÝ REŽIM SME PORAZILI PRED 27 ROKMI A ŽIJEME V EKONOMICKOM DOSTATKU. JE PRAVDOU, ŽE AJ NA SLOVENKU ŽIJÚ ĽUDIA NA HRANICI CHUDOBY A NIE JE ICH MÁLO. NO I TÝM NAJCHUDOBNEJŠÍM SA ŽIJE PODSTATNE LEPŠIE AKO ĽUĎOM V SÝRII, V JUŽNOM SUDÁNE, ČI V ETIÓPII.

Kedy ste boli naposledy hladný? Tak naozaj, že vám škvrkalo v bruchu a tvorili sa pred očami čierne bodky? Pokiaľ nie ste neustále diétu držiaca modelka, tak asi nikdy! Na svete sú ale milióny ľudí, ktorí hladujú a poriadne jedlo nevideli mesiace. Ba možno nikdy. Je obrovský rozdiel byť chudobný v Európe a povedzme v Sudáne. Áno, na Slovensku skutočne žije viac ako pol milióna ľudí na hranici chudoby. Naši chudobní by však v africkej krajine patrili k tým, čo majú šťastie. Hranica chudoby na Slovensku totiž predstavuje približne 11 eur na deň. Vo svete ale viac ako 700 miliónov ľudí musí vyžiť z necelých 2 eur! Navyše, i tak porovnávame neporovnateľné. Slovenských 11 eur má celkom inú hodnotu, ako by mali v chudobnej africkej alebo ázijskej krajine. Naši chudobní totiž majú k dispozícii bezplatné školstvo, zdravotníctvo a sociálny systém, ktorý im nedovolí umrieť od hladu. V takej Etiópii toto chudobný človek nemá. U nás má 11 eur na stravu a ošatenie, tam 2 eurá majú stačiť ešte aj na lekára a vzdelanie! Štátny systém podpory neexistuje. Nik nechce zlahčovať náročnú situáciu sociálne odkázaných ľudí u nás, no je isté, že sa majú stále lepšie ako milióny ľudí v skutočne chudobných krajinách.

■ Mýty o rozvojovej spolupráci

Slovensko prešlo za posledné štvrtstoročie významnú cestu. Nebolo to jednoduché, no dnes sme členmi klubu najbohatších

a najvyspelejších krajín sveta. Sme súčasťou Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), Európskej únie a od roku 2013 aj Výboru OECD pre rozvojovú pomoc. Máme sa veľmi dobre a tak by sme mali pomáhať krajinám, ktoré sú na tom horšie. Ako jedna z najbohatších krajín sveta Slovensko už 10 rokov aj oficiálne pomáha rozvojovým krajinám. Napriek tomu o tejto téme existuje medzi verejnosťou mnoho mýtov. Jedným z najčastejších je, že najskôr musíme pomáhať chudobným u nás doma a až potom zachraňovať svet. S týmto argumentom sa ako novinárka stretávam roky. Je to ale mylné tvrdenie a to dokonca z viacerých dôvodov. Jednak preto, že – ako sme ukázali – aj najchudobnejší Slovák je bohatší ako napríklad chudobný Sudánec. A jednak preto, že poskytovanie pomoci rozvojovým krajinám neznamená, že sociálne odkázaným u nás nepomáhame. My máme aspoň nejaký sociálny systém, zatiaľ čo krajiny v rozvojovom svete, vôbec žiaden. Navyše ľuďom v núdzi pomáhajú u nás občianske združenia, aktivisti, dobrovoľníci. K tomu si ešte treba uvedomiť, že v dnešnom globalizovanom svete sa nemôžeme tváriť, že chudoba ďaleko od nás sa nás netýka. Napokon, čoraz častejšie to cítime na vlastnej koži. Terorizmus, obchodovanie s narkotikami, klimatické zmeny, migrácia – to všetko je aj naším problémom. Ak ľudia utekajú z domovov kvôli vojne, túžbe po lepšom živote alebo kvôli tomu, že klíma im znemož-

↑ Naša kuchyňa.
Foto: Linda www.flicker.com

↑ Žena pripravuje rybu vo svojej kuchyni.
Foto: M. Yousuf Tushar, zdroj: www.flicker.com

ňuje prežívať, poriadne to cíti aj Európa.

■ Sme v tom nevinne?

Nielen sebecký, ale aj nepravdivý je argument, že my za chudobu vo svete nemôžeme a tak ju nemáme ani riešiť. Svet je stále prepojenejší a tak napríklad aj naše spotrebiteľské návyky prispievajú k tomu, že v Ázii alebo v Afrike pracujú i malé deti v otrockých podmienkach. Naozaj potrebujeme každý mesiac nový značkový odev? Alebo každý rok musíme vymeniť mobil za modernejšiu verziu? Súčiastky do nich sa vyrábajú z nerastov, kvôli ktorým sa vedú vojny! Tieto skutočnosti si na Slovensku uvedomujú mnohí múdri a nesebeckí ľudia. Mimovládne organizácie už roky realizujú rôzne projekty v Južnom Sudáne, v Keni, v Etiópii, v Kambodži, v Ugande a v ďalších chudobných krajinách.

■ Svet hľadá spôsoby ako zmierniť rozdiely

Hľadaniu spôsobov, ako zmierniť extrémnu chudobu vo sve-

te sa svetoví lídri zaoberajú dlhodobo. V roku 2000 prijali Miléniovú deklaráciu OSN, na ktorú teraz nadviazali aktuálnou novou Agendou 2030. Obe mali spoločné to, že hľadali spôsoby pomoci najchudobnejším ľuďom vo svete. Nová Agenda 2030 však viac stavia na prepojení ekonomického rozvoja, sociálnej inklúzie a environmentálnej udržateľnosti s demokratizáciou a úctou k ľudským právam. Je to teda plán celkovej štrukturálnej politickej, ekonomickej a sociálnej transformácie jednotlivých krajín. Slovensko nesmie zostať a ani nezostáva mimo. Poriadne zabráť však musíme aj pokiaľ ide o osvetu. Tá je u nás slabá a je nevyhnutné verejnosti vysvetľovať, ako a prečo je dôležité, aby sme na rozvojový svet „nekašľali“. Živiť mýty je nanič. Už neraz v našich dejinách sa ukázalo, že to môže mať tragické následky. Skúsme ich radšej vyvracať a spoločnými silami sa pokúšajme pomáhať, tam, kde je to potrebné.

Autorka:
JANA ČAVOJSKÁ

Ja som chudobu vo svete nespôsobil, prečo by som ju mal riešiť?

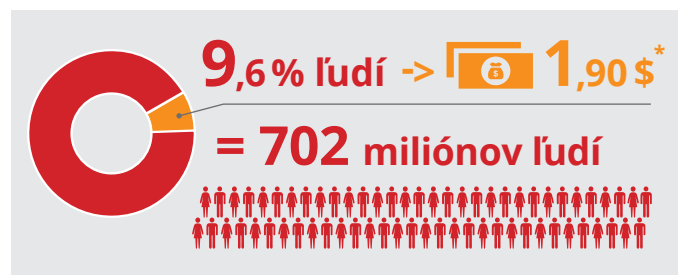
JE TO SKUTOČNE TAK?

CHUDOBA SA NÁS NETÝKA, KÝM NIE SME SAMI CHUDOBNÍ? ZAMYSLIME SA, ČI NAŠE KONANIE SKUTOČNE NEMÁ VPLYV NA ŽIVOTY CHUDOBNÝCH NA OPAČNOM KONCI SVETA.

Vyspelý svet často zneužíva svoju moc, na čo menej rozvinuté krajiny doplácajú:

- neférové nastavenie obchodu
- klimatická nespravodlivosť
- neférové nastavenie finančného systému a daní

Pod hranicou chudoby žije dnes vo svete:

Zdroj: Svetová banka

Globalizácia ekonomiky vytvorila model svetového trhu a súvislostí, z ktorých profituje jedna tretina svetovej populácie a zvyšné dve zostávajú na rovnakej úrovni alebo sa ich životná úroveň zhoršuje. Príčiny sú sčasti v minulosti, keď sa dnes vyspelé krajiny rozvíjali aj vďaka vykorisťovaniu svojich kolónií. V rámci neokolonializmu zneužívajú svoje niekdajšie pozície aj dnes.

V menej rozvinutých krajinách produkujú tovar pre globálny trh. Za oveľa nižšie mzdy než dostávajú ľudia vo vyspelých krajinách.

Aj my sme tí, ktorí z ich chudoby profitujú. Lacné oblečenie či mobility, ktoré meníme pričasto, sú pre nás dostupné len preto, lebo si dokážeme z pozície silnejšieho nízke ceny a ich mizerné platy vynútiť.

Ani prírodu a životné prostredie nevyužívame rovnomerne. Industrializované krajiny pri produkcii svojho bohatstva výrazne negatívne ovplyvňujú globálnu klímu, dôsledky jej zmien pociťujú predovšetkým obyvatelia najmenej rozvinutých krajín, ktoré sa na nich podieľajú minimálne.

HRANICA CHUDOBY

Zdroj: Svetová banka

Hranica chudoby sa vyvíja na základe hodnôt tovarov, ktoré možno v reálnom čase v rôznych krajinách na svete získať za hodnotu, ktorá bola v roku:

Keďže sa však hodnota peňazí mení, suma predstavujúca hranicu chudoby sa musí meniť tiež. Pred rokom 1985 bola hranica chudoby 1 medzinárodný dolár na deň.

* OSN meria chudobu v tzv. medzinárodných dolároch. Ide o fiktívnu menu, ktorá ukazuje, čo si za jeden dolár môže v určitom čase kúpiť Američan v USA. Ak by si zaň kúpil napríklad kilo ryže, tak v Kambodži by to bola suma zodpovedajúca kilo ryže v miestnej mene. Jeden medzinárodný dolár má tak v Kambodži v skutočnosti hodnotu len zhruba štvrt amerického dolára.

VZDELANÍ ĽUDIA Z AFRIKY

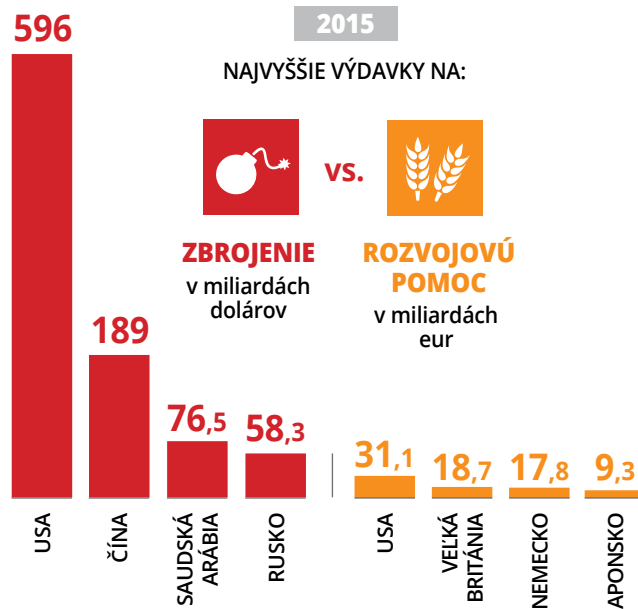
Zdroj: HSRC Press

Pozrime sa na to z opačnej strany. Vzdelaní profesionáli často nevidia vo svojej krajine perspektívu a odchádzajú za lepšími podmienkami do vyspelejších krajín namiesto toho, aby svojimi znalosťami a schopnosťami pomáhali v rozvoji tej svojej. Podľa odhadov žije **viac ako 40 000 ľudí s titulom PhD** z Afriky mimo tohto kontinentu. Len v USA pracuje viac afrických vedcov a inžinierov než v samotnej Afrike. Časť svojho zárobku však posielajú domov rodine, čím podporujú aj rozvoj domovskej krajiny.

ROČNE OPUSTÍ AFRIKU PŘIBLIŽNE

Napríklad v Zimbabwe pracuje **45 000 tradičných liečiteľov** a len **1 400 lekárov**.

Pomáhať chudobným krajinám je teda naša morálna povinnosť, pretože sme do veľkej miery zodpovední za to, ako sa tam žije. Rozvojová pomoc v skutočnosti neuberá z našich financií toľko, že by sme to pociťovali ako obrovskú záťaž. Stále tvorí iba

0,31% svetového HDP

Pomoc Európskej únie ľuďom v chudobných krajinách stojí každého Európana

8 centov denne

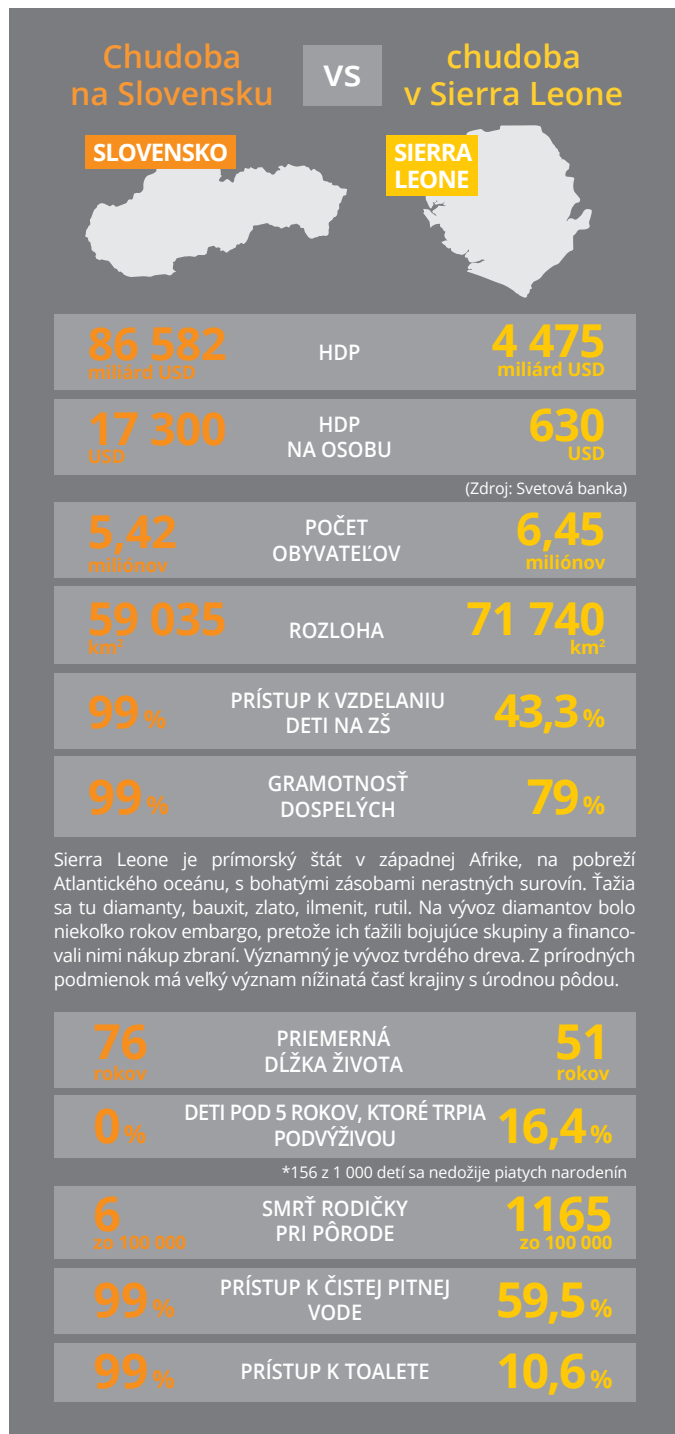
Autorka:
JANA ČAVOJSKÁ

V prvom rade sa musíme postarať o našich chudobných, až potom sa starať o ostatný svet

Často sa stretávame s tvrdením, že chudobných ľudí máme aj v našej krajine a najprv by sme sa mali postarať o nich. Až keď vyriešime ich situáciu, môžeme pomáhať v zahraničí.

Chudoba je ale pojem relatívny. Slovensko je fungujúci štát so systémom sociálneho zabezpečenia. Máme zákonom stanovenú minimálnu mzdu, rodičia dostávajú na svoje deti rodinné prídavky, vzdelávanie od základného po vysokoškolské je bezplatné pre všetkých, máme prístup k zdravotnej starostlivosti aj v prípade straty zamestnania, poznáme podporu v nezamestnanosti, aj dávky v hmotnej núdzi.

V roku 2015 sme za človeka ohrozeného chudobou považovali toho, kto mal mesačný príjem **pod 347 eur**. Ak hovoríme o pomoci rozvojovým krajinám a odstraňovaní **extrémnej chudoby**, hovoríme o ľuďoch, ktorých príjem je **nižší ako 1,90 \$* na deň**. O ľuďoch, ktorí od štátu nedostanú nič, nepoznajú rodinné prídavky, nemajú prístup k základnej zdravotnej starostlivosti a ku vzdelaniu.

POĎĽA PRIESKUMU EUROBAROMETER 2015

54 %
30 %

opýtaných Slovákov si myslí, že boj proti chudobe v rozvojových krajinách by mal byť jednou z hlavných priorit EÚ.

Slovákov si myslí, že by to mala byť prioritou národných vlád.

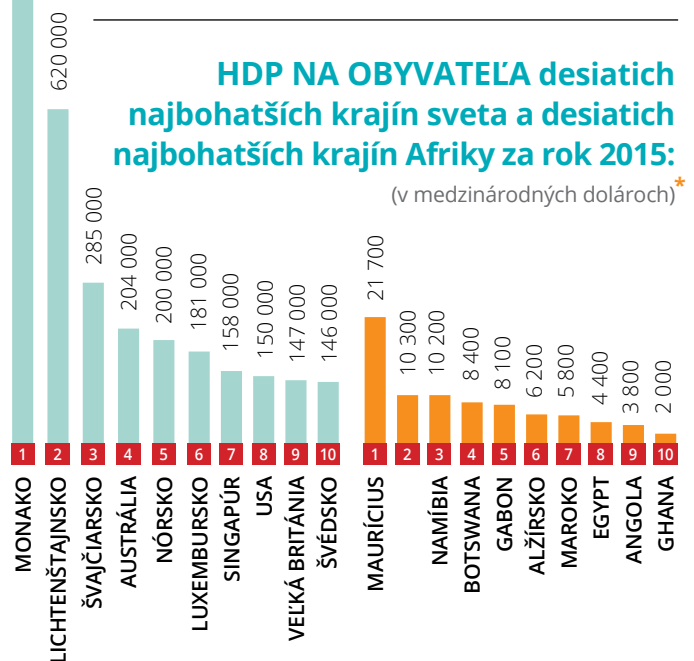
SLOVENSKO JE **39. NAJVYSPELEJŠIA KRAJINA SVETA**

V roku 2015 prispel každý z nás na rozvojovú spoluprácu **4 centy denne**

Celkovo Slovensko vyčlenilo na pomoc menej rozvinutým krajinám (0,103 % HPD) **78 miliónov €**

Zdroj: MZVaEZ SR

Bolo to **10 X menej**, ako sme sa zaviazali (0,33 % HDP)

3 DÔVODY prečo má SR pomáhať chudobným krajinám:

SOLIDARITA Byť solidárni s tými, ktorým sa darí oveľa menej ako nám a pomáhať im zlepšiť svoju životnú situáciu, by malo byť pre nás prirodzené.

MEDZINÁRODNÉ ZÁVÄZKY Každoročne vyčleňovať z nášho rozpočtu financie na pomoc menej rozvinutým krajinám sme sa zaviazali pri vstupe SR do EÚ a OECD. Agenda oficiálnej štátnej humanitárnej pomoci a rozvojovej spolupráce (ODA) je prirodzenou súčasťou politik všetkých vyspelých a demokratických krajín, ku ktorým sa hlásime aj my.

VÝHODNOSŤ Boj proti chudobe v rozvojových krajinách má pozitívny dosah aj na občanov Slovenska. Potrebujeme byť súčasťou stabilného sveta. A ten bude stabilný len vtedy, ak ho budú tvoriť stabilné spoločnosti s ľuďmi spokojnými so svojimi životmi.

Autorka:
JANA ČAVOJSKÁ

Sú ľudia chudobní, lebo sú leniví?

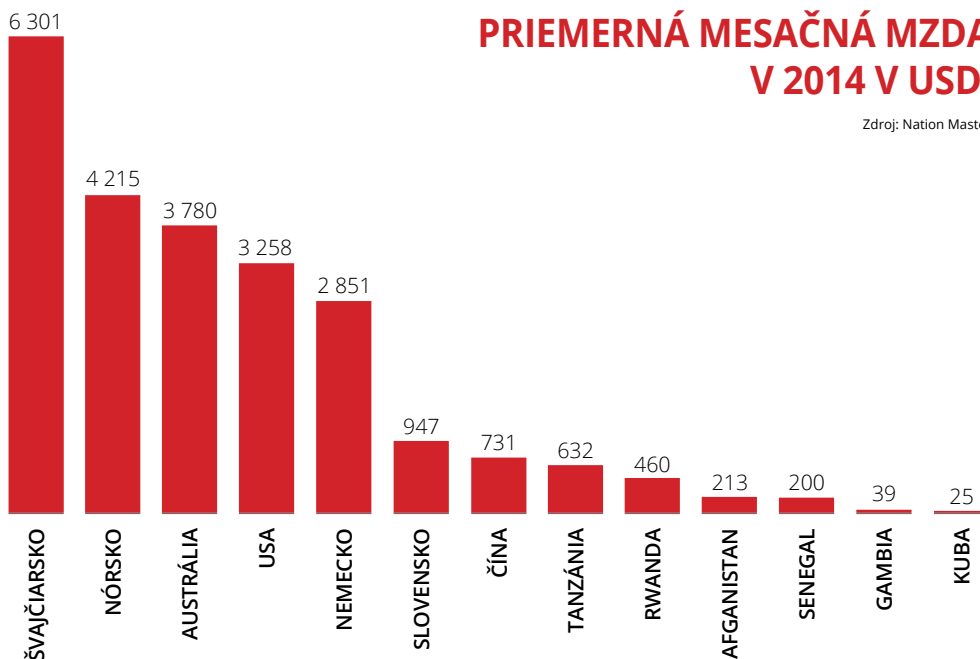
ĽUDIA V CHUDOBNÝCH KRAJINÁCH NIE SÚ CHUDOBNÍ PRETO, LEBO NEPRACUJÚ. NA OPAK, VÄČšina PRACUJE MINIMÁLNE AKO MY, 8,5 HODINY DENNE. SÚ NÚTENÍ POSTARAŤ SA SAMI O SEBA, LEBO TAM ŽIADNY PODPORNÝ SOCIÁLNY SYSTÉM NEEEXISTUJE.

Kým priemerná mesačná mzda môže v niektorých krajinách dosahovať tisíce amerických dolárov, v iných to môžu byť len stovky či desiatky. Pre správne porovnanie príjmov v jednotlivých krajinách by sme však mali porovnávať, čo si za ne môžu ľudia kúpiť. Je ale pravda, že existujú veľké rozdiely v čistom mesačnom zárobku a aj v tom, čo si zaň môžu pracujúci dovoliť. Zároveň sú však rozdiely aj medzi tými najbohatšími. Napríklad stále zarába menej než nižšia stredná trieda Američanov. Takže ak máme jednotlivcov s rovnakou inteligenciou a schopnosťami, ich príjem bude úplne odlišný v závislosti od krajiny, v ktorej sa narodili.

V krajinách globálneho Juhu tvoria väčšinu obyvateľstva ľudia s nízkymi príjmami, pracujúci v poľnohospodárstve. Negenerujú vysoký príjem a nevytvárajú si úspory. Politicky a bezpečnostne nestabilné prostredie v kombinácii s nedostatočnou infraštruktúrou a slabšou vymožitelnosťou práva odrádza zahraničných investorov vstúpiť na trhy týchto krajín. Málo úspor a málo investícií nedokáže naštartovať ekonomiku. Aj napriek tomu je Afrika rýchlo rastúcim kontinentom – asi aj najrýchlejšie. Problém je, že sa to nepremiata do rozvoja.

PRIEMERNÁ MESAČNÁ MZDA V 2014 V USD:

Zdroj: Nation Master

Stále sú **obrovské rozdiely v hodnotení práce mužov a žien**. Podľa OSN tvoria **ženy viac ako 70% chudobných vo svete**. Sú diskriminované v prístupe k vzdelaniu, zdravotnej starostlivosti aj na trhu práce, majú menšie rozhodovacie právomoci a sú častejšie obeťami násilia.

Chudobní svoju chudobu nespôsobili. Spôsobil ju ekonomický a sociálny systém, ktorý si ľudstvo globálne vytvorilo. Chudoba sa koncentruje **v regiónoch južnej Ázie a subsaharskej Afriky**, hlavne v krajinách postihnutých konfliktmi a živelnými katastrofami s nedemokratickými alebo skorumpovanými vládami.

Chudobní sa sami z takzvaného kruhu chudoby, v ktorom zostáva takmer každý, kto sa chudobný už narodil, nedokážu vymaniť bez pomoci zvonka. **U detí, ktoré patria k najchudobnejším 20% populácie, je trikrát vyššia pravdepodobnosť, že sa nedožijú päť rokov, než u detí z najbohatšej pätiny svetovej populácie.**

Zdroj: WHO

57 miliónov
DETÍ NA SVETE ZOSTÁVA BEZ VZDELANIA

> viac ako polovica
Z NICH ŽIJE V SUBSAHARSKEJ AFRIKE

5 000 miliónov detí
DENNE UMIERA LEN V DÔSLEDKU PITIA NEKVALITNEJ VODY.

Autorka:
JANA ČAVOJSKÁ

Pomoc robí ľudí lenivými

Aj vy ste sa už stretli s týmto tvrdením? Ak vraj niekto nebude neustále iba pomáhať, nikdy sa nepostaví na vlastné nohy, naopak, zlenivie a stane sa na pomoci závislým. Poskytovanie rozvojovej pomoci je preto úplne zbytočné. Realita je však úplne opačná. Takáto pomoc nie je o rozdávaní peňazí a vecí. Ide o aktívne zapájanie sa do aktivít tých, ktorým je pomoc určená s cieľom ich budúcej sebestačnosti. Preto sa pre ne zaužíval skôr pojem „rozvojová spolupráca“, kým o „humanitárnej pomoci“ hovoríme v prípade pomoci ľuďom v akútnej krízovej situácii napríklad počas vojny, hladomoru, živelných pohromy, ktorí okamžite potrebujú jedlo, vodu, prístrešie a zdravotnú pomoc.

Rozvojová spolupráca podporuje krajiny a ich obyvateľov v strednodobom a dlhodobom horizonte, aby mohli odstrániť chudobu a dosiahnuť hospodársky rast. Zahŕňa investície do vzdelania, infraštruktúry, prístupu k pitnej vode a sanitácii, k zdravotnej starostlivosti, podporu farmárov či remeselníkov. Vzdelanie pomáha ľuďom k lepším pracovným príležitostiam. Vďaka prístupu k zdravotnej starostlivosti sú zdravší, preto majú väčšiu šancu postarať sa sami o seba. Podpora farmárov a remeselníkov pomáha naštartovať ich sebestačnosť.

NIEKOĽKO PRÍKLADOV OFICIÁLNEJ ROZVOJOVEJ POMOCI ZA POMOCI SR

V krajinách globálneho Juhu je získanie pôžičky z banky na naštartovanie vlastného malého biznisu prakticky nemožné. Hoci mnohým by stačila úplne malá suma na zlepšenie ich životnej situácie. Preto sa mikropôžičky stali dôležitým nástrojom rozvojovej pomoci. Samozrejme, nie sú liekom na všetko. Ale sú adresnou, konkrétnou formou pomoci a môžu naštartovať aktivity, ktoré neskončia so skončením projektu rozvojovej spolupráce.

Ako príklad úspešnej podnikateľky uvádza Lourdes, mladú slobodnú mamičku z Paraguaja. Požičala si 60 dolárov, aby mohla začať predávať na ulici empanady (pokrm rozšírený v Španielku, Portugalsku a v Južnej Amerike, > spravidla pšeničná kapsa plnená mäsom) a zarábať tak na živobytie pre seba a pre svojho syna. Pôžičku splatila, zobrala si vyššiu sumu na vylepšenie svojho biznisu a splatila aj tú. Po čase si mohla zobrať pôžičku vo výške 975 dolárov, prenajať bezpečný priestor s mrežami na svoju malú reštauráciu, v ktorej so synom môže aj bývať, a kúpiť si chladničku.

V **BANGLADÉŠI** využilo v roku 2009 mikropôžičky až

15 mil. domácností

Je dokázané, že ženy vedú kapitál zhodnotiť oveľa produktívnejšie ako muži, navyše sú v chudobných komunitách znevýhodňované kvôli tamjším tradíciám alebo náboženstvu. Podľa štatistík sa podarilo zvýšiť príjem domácností o 18 % a priemerná výška splatených úverov presiahla 90 %, čo je porovnateľné so splatenosťou klasických úverov v západných bankách.

Na výživu, zdravotnú starostlivosť a vzdelanie pre celú rodinu ide:

VS

Zdroj: Svetová banka

Nezisková organizácia Kiva so sídlom v San Franciscu (www.kiva.org) poskytla od roku 2005:

Autorka:
EDITA BEDNÁROVÁ

Príčinou chudoby

je nárast populácie

Toto tvrdenie počuť pomerne často. Je to však skutočne tak? Platí, zjednodušene povedané, že ľudia si za chudobu môžu sami, keďže majú veľa detí? Nie! Často je to totiž naopak. Ľudia majú veľa detí práve preto, že sú chudobní.

Aj u nás – na Slovensku – prevládali pred 200 rokmi mnohopočetné rodiny. Priemerný počet potomkov na jeden manželský pár býval približne 5 detí, no nebolo raritou, ak sa v obci nachádzala rodina s 10 – 12 deťmi. Mať viac detí bolo ale nevyhnutnosťou. Rodina potrebovala čo najviac zdravých rúk, ktoré môžu pracovať na poli. Navyše neexistoval sociálny systém a rodičia potrebovali, aby sa niekto o nich v starobe postaral.

DÔVODY VYSOKEJ PÔRODNOSTI

V CHUDOBNÝCH KRAJINÁCH

NEDOSTATOČNÁ ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ spôsobuje vysokú detskú úmrtnosť. Rodičia majú viac detí, lebo nevedia, koľko z nich prežije.

Slabé povedomie o **ANTI KONCEPCII** a jej nedostupnosť.

ZLÝ PRÍSTUP KU VZDELÁVANIU.

Pretrvávajúce **RODOVÉ NEROVNOSTI.**

Keďže deti majú len málo možností, celý kruh chudoby sa opakuje aj pre ne.

Zdroj: Creative Change

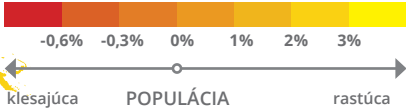
Základné vzdelanie a celkové miery pôrodnosti

vo vybraných krajinách

		Percento dievčat zapísaných do základnej školy	Priemerný počet detí na ženu
1	Japonsko	100,0	1,3
2	Španielsko	99,8	1,5
3	Irán	99,7	1,8
4	Gruzínsko	99,6	1,6
5	Veľká Británia	99,6	1,9
90	SLOVENSKO	90,0	1,3
181	Rovníková Guinea	53,5	5,3
182	Guinea Bissau	52,1	5,7
183	Džibutsko	40,1	3,9
184	Sudán	39,2	4,2
185	Eritrea	35,7	4,6

Zdroj: EPI UNESCO 2010

Priemerná ročná miera POPULAČNÉHO RASTU / ÚBYTKU

Zdroj: Washington Post 2013

Autorka:
EDITA BEDNÁROVÁ

Odstrániť chudobu

dokáže samotný obchod

ÚSPEŠNÝ OBCHOD ZVYČAJNE ZLEPŠUJE ŽIVOTNÝ ŠTANDARD ĽUDÍ. NIE VŠAK VŽDY. SÚ PRAVIDLÁ MEDZINÁRODNÉHO OBCHODU SPRAVODLIVÉ PRE VŠETKÝCH?

Podiel krajín globálneho Juhu na svetovom obchode v posledných rokoch neustále

rastie. Stále viac sa zapájajú do medzinárodného obchodu a to nielen prostredníctvom exportu a importu rôznych surovín a tovarov, ale aj otvorením sa zahraničným investíciám. Sú to však práve chudobné krajiny, ktoré sa boria s najväčšími nedostatkami v nastavení svetového obchodu.

Rastie im síce HDP, no nie životná úroveň obyvateľstva. Rastú, ale nerozvíjajú sa. Veľké korporácie majú často daňové prázdnyiny a do štátneho rozpočtu odvádzajú iba minimum. Veľká časť finančných prostriedkov zároveň končí na zahraničných účtoch skorumpovaných vládnych úradníkov, ďalšie penia-

ze z krajín odtečú legálnymi či ilegálnymi cestami.

POKIAĽ BUDÚ KRAJINY GLOBÁLNEHO JUHU NÚTENÉ VYVÁŽAŤ NAJMÁ SUROVINY A NIE VÝROBKU S PRIDA-NOU HODNOTOU, BUDE SA IM BOHATNÚŤ LEN VELMI ŤAŽKO.

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE V KRAJINÁCH GLOBÁLNEHO JUHU NIE JE PRE VEĽKÉ KORPORÁCIE DÔLEŽITÉ.

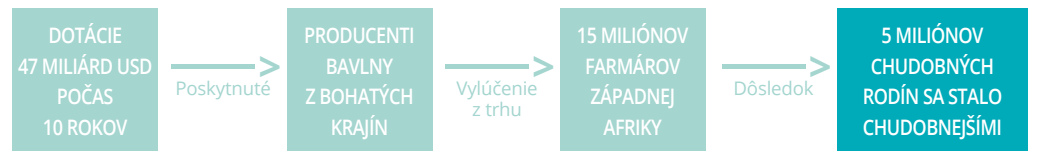

Známe sú napríklad ropné spoločnosti ako Shell, ktorá dlhodobo ťaží ropu v delte rieky Niger ...

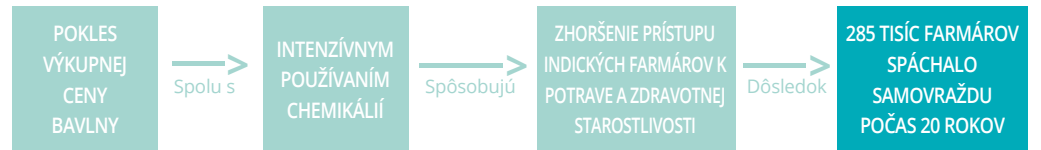

... alebo Chevron Texaco v oblasti Amazónie.

Svojím pôsobením, kvôli nášmu lacnému benzínu a naftu, prichádzajú celé tamjšie komunity o životy.

Zdroj: Fairtrade Foundation, 2010

Zdroj: Fairtrade Foundation, 2015

Zdroj: US Department for International Development, 2013

NADNÁRODNÉ SPOLOČNOSTI NEZABEZPEČUJÚ DÔSTOJNÉ PRACOVNÉ PODMIENKY

PRÁCA NA PLANTÁŽACH PLNÝCH PESTICÍDOV

ako je tomu napríklad v Indii pri pestovaní bavlny, pri pestovaní ruží v Keni alebo Ekvádore

ROBOTNÍCI v Číne pri výrobe modernej elektroniky

ŠIČKY v Bangladéši a v iných krajinách juhovýchodnej Ázie

ŤAŽBA ŽELEZNEJ RUDY v Sierra Leone

ŤAŽBA DIAMANTOV v Zimbabwe

PESTOVANIE BANÁNOV v krajinách Afriky a Južnej Ameriky

ŤAŽBA KOLTÁNU v Kongu

Samotný obchod

teda chudobu neodstráni,

pretože nefunguje spravodlivo a férovo.

EURÓPSKA ÚNIA SÍCE REALIZUJE NAJVIAC ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE NA SVETE, NO V RÁMCI MEDZINÁRODNÉHO OBCHODU JE PREDÁTOROM, KTORÝ HLADÍ PREDVŠETKÝM NA SEBA.

EURÓPA – A TEDA AJ MY – JEDNOU RUKOU SÍCE DÁVA, ALE DRUHOU BERIE...

Autorka:
JANA ČAVOJSKÁ

Rozvojová spolupráca nefunguje

ĎALŠÍM ČASTÝM MÝTOM JE, ŽE POMOC POSIELAME DO CHUDOBNÝCH KRAJÍN UŽ VIAC AKO POLSTOROČIE, A PROBLÉMY SME STÁLE NEVYRIEŠILI. TAKŽE ZREJME TO NEBUDE SPRÁVNA CESTA. SKUTOČNE ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCA NEFUNGUJE?

Ľudia žijúci pod hranicou chudoby

1990 2015
37,1% vs 9,6%

Počet ľudí žijúcich v extrémnej chudobe sa **znížil o viac ako polovicu**, z takmer dvoch miliárd na 702 miliónov. Každý deň **UMIERA O 17 000 DETÍ MENEJ** na podvýživu a liečiteľné choroby než v roku 1990. Od roku 2000 zachránilo očkovanie proti osýpkam 15,6 milió-

na ľudských životov. Počet **ĽUDÍ NOVO INFIKOVANÝCH VÍRUSOM HIV JE ROČNE O 38 % NIŽŠÍ** než v roku 2001. Základné **ŠKOLY NAVŠTEVUJE 91% DETÍ Z ROZVOJOVÝCH KRAJÍN**. Svet dosiahol rovnosť v základnom vzdelaní medzi chlapcami a dievčatami.

Zdroj: ReliefWeb by UN

EURÓPSKA ÚNIA JE NAJ-VÄČŠÍM SVETOVÝM POSKYTOVATEĽOM ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE. V ROKU 2013 POSKYTLA

56,5 MILIARDY EUR ČO BOLO VIAC AKO POLOVICA OFICIÁLNEJ ROZVOJOVEJ POMOCI VŠETKÝCH KRAJÍN SVETA.

VĎAKA TOMU MOHLO NA-PRIKLAD CHODIŤ 14 MILIÓ- NOV DETÍ DO ŠKOLY A 1,2 MILIÓNA NOVÝCH UČITEĽOV DOSTALO POTREBNÉ VZDE- LANIE. VIAC AKO 70 MILIÓ- NOV ĽUDÍ ZÍSKALO ZDROJ PITNEJ VODY A 24,5 MILIÓNA ĽUDÍ PRÍSTUP K SANITAČNÝM ZARIADENIAM.

NEMECKO, FRANCÚZSKO A VEĽKÁ BRITÁNIA PO- SIELAJÚ DO SVOJICH KOLÓNII V AFRIKE, LATINSKEJ AMERIKE A ÁZIE PROSTRED- KY VÄČŠINOU NA BUDOVANIE INFRAŠ- TRUKTÚRY - CIEST, ŽELEZNÍC, PRÍSTA- VOV - PRE POTREBY KOLONIZÁTOROV.

1920

BOHATÍ AMERICKÍ PRIEMYSELNÍCI (FORD, ROCKEFEL- LER) PRISPIEVAJÚ NA BUDOVANIE INFRAŠTRUKTÚRY V KOLONIA- LIZOVANÝCH KRAJINÁCH PRO- STREDNÍCTVOM SVOJICH NADACÍ.

1930

1950

USA SA STÁVAJÚ NAJVÄČ- ŠÍM SVETOVÝM DONO- ROM. ZAČÍNA SA MARS- HALLOV PLÁN NA OBNOVU VOJNOU ZNIČENEJ EURÓPY.

1980

SVETOVÁ EKONOMICKÁ RECESIA PO OBROVSKÝCH ROPNÝCH KRÍŽACH ZAPRÍ- ČINILA, ŽE SA ROZVOJOVÉ KRAJINY DOSTALI DO EŠTE VÄČŠÍCH DLHOV.

1970

ROZVOJOVÁ POMOC SA POSÚVA Z PODPORY EKONOMICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY NA BOJ PROTI HLADU A CHUDOBE, NA ZLEPŠENIE ZDRAVOT- NEJ STAROSTLIVOSTI, PRÍSTUPU KU VZDELANIU, PITNEJ VODE A SANITÁCII. INVESTÍCIE DO INFRAŠ- TRUKTÚRY ŽIVOT VÄČŠINY ĽUDÍ NEZMENILI.

1960

VZNIKÁ NOVÝ SYSTÉM NA PODPORU ROZVOJA KRAJÍN TRETIEHO SVETA PROSTRE- DÍCTVOM MEDZINÁRODNÝCH ORGANIZÁCIÍ A INŠTITÚCIÍ - OSN A SVETOVEJ BANKY.

KONIEC STUDENEJ VOJNY PRINÁŠA ROZVOJ DEMOKRACIE, OBČIAN- SKEJ SPOLOČNOSTI A MIMOVládneho SEKTORA. DO ROZVOJOVEJ POMOCI SA ČORAZ VIAC ZAPÁJAJÚ MIMOVládne ORGANIZÁCIE A BOHATÍ FILAN- TROPI. VÄČŠINA ROZVOJOVÝCH KRAJÍN SA VŠAK NEDOKÁŽE VYPLATIŤ Z DLHOV.

1990

1998

SVETOVÁ BANKA A MEDZI- NÁRODNÝ MENOVÝ FOND SI UVEDOMILI, ŽE ROZVOJO- VÉ KRAJINY BUDÚ NAĎALEJ STAGNOVAŤ POD ŤARCHOU NEVYPLATENÝCH DLHOV A ÚROKOV Z NICH. VÄČŠINA KRAJÍN DOSIAHLA ODPUS- TENIE DLHOV.

SVET SI STANOVIL NOVÉ GLOBÁLNE CIELE, CIELE TRVALO UDR- ŽATEĽNÉHO ROZVOJA, S HORIZONTOM NAPLNENIA DO ROKU 2030. TÝKAJÚ SA VŠETKÝCH KRAJÍN, KTORÉ NESÚ ZODPOVEDNOSŤ ZA VLAST- NÝ ROZVOJ. POZORNOSŤ SA VENUJE POLITIKÁM, KTORÉ NIE SÚ V SÚLADE S POLITIKOU ROZVOJA A ILEGÁLNYM FINANČNÝM TOKOM Z ROZVOJOVÝCH KRAJÍN, KTORÉ PREVÝŠIJÚ PROSTRIEDKY ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE.

2015

2014

MILÉNIOVÉ ROZVOJOVÉ CIE- LE, KTORÉ SI KRAJINY OSN STANOVILI V ROKU 2000, SA STALI NAJ- ÚSPEŠNEJŠÍM HNUTÍM PROTI CHUDOBE V DEJINÁCH ĽUDSTVA.

ODA GLOBÁLNE (2013)

169,3
miliárd
dolárov

Zdroj: OECD, 2014

INVESTÍCIE DO ROZVOJOVÝCH KRAJÍN (2014)

681
miliárd
dolárov

Zdroj: UNCTAD, 2015

ILEGÁLNE FINANČNÉ TOKY Z ROZVOJOVÝCH KRAJÍN (2013)

1,1
bilióna
dolárov

Zdroj: Global Financial Integrity, 2015

2000

ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCA MÁ BYŤ ČO NAJEFEKTÍVNEJŠIA. MÁ PODPO- ROVAŤ INŠTITÚCIE OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI, ROVNOSŤ POHLAVÍ, VZDELANIE, ZDRAVOTNÚ STAROSTLIVOSŤ. NIEKTORÍ BÝVALÍ PRIJÍMATELIA SA STÁVAJÚ DÔLEŽITÝMI EKONOMICKÝMI A POLI- TICKÝMI HRÁČMI. NAPRIKLAD ČÍNA, KTORÁ IN- VESTUJE V AFRIKÝCH KRAJINÁCH, ALE VÝMENOU ZA PRIVILEGOVANÉ POSTAVENIE PRI NÁKUPE NE- RASTNÝCH SUROVÍN.

MILÉNIOVÉ ROZVOJOVÉ CIELE (2000 – 2015)

Zdroj: OSN

Úmrtnosť detí do 5 rokov sa **znížila** o viac ako polovicu, z počia- točných 90 úmrtí na 43 úmrtí na každých 1000 živých narodení.

Úmrtnosť matiek **klesol o 45%.**

Predišlo sa viac ako 6,2 mil. úmrtí na maláriu v období 2000 až 2015. **Prevenčia tuberkulózy**, jej diagnostikovanie a liečba zachrá- nili život približne **37 miliónom ľudí** v rokoch 2000 až 2013.

2,1 miliardy ľudí na celom svete **získali prístup k zlepšeným hygienickým zariadeniam** a podiel ľudí praktizujúcich otvorenú defekáciu **klesol takmer o polovicu** od roku 1990.

Autorka:
EVA SLÁDKOVÁ

Multikulturalizmus

nefunguje

V POSLEDNOM OBDOBÍ SA NÁS NIEKTORÍ POLITICI, PUBLICISTI, ALE AJ ANALYTICI SNAŽIA PRESVEDČIŤ, ŽE MULTIKULTURALIZMUS ZLYHAL A NIE JE TÝM SPRÁVNÝM MODELOM PRE NAŠU SPOLOČNOSŤ. DEJE SA TAK NAJMÄ V SÚVISLOSTI S TERORISTICKÝMI ÚTOKMI V PARÍŽI A BRUSELI SPOJENÝMI S MLADÝMI RADIKALIZOVANÝMI MOSLIMAMI NARODENÝMI V EURÓPE. EXISTUJE VŠAK NIEKOĽKO PRÍKLADOV TOHO, ŽE RÔZNE KULTÚRY MÔŽU SPOLUNAŽÍVAŤ V POKOJI A MIERI. JEDNÝM Z NAJLEPŠÍCH JE KANADA.

KANADA

ROZLOHA

9,9 milióna km²

POČET OBYVATEĽOV

33,5 miliónov

ETNICKÝCH SKUPÍN

34

ŠTÁTNE JAZYKY

Zdroj:
Štatistický úrad
Kanady

Kanada už v roku 1971 prijala ako prvá krajina na svete multikulturalizmus za svoju oficiálnu politiku, ktorá sa jej zjavne vypláca. Patrí k najbohatším krajinám sveta, životná úroveň

obyvateľstva je tam na mimoriadne vysokej úrovni, krajina „nestarne“, za posledných 10 rokov jej počet obyvateľov vzrástol o približne 3 milióny.

Zdroj: oficiálny web Kanady

V SÚČASNOSTI KANADA PRIJÍMA ROČNE OKOLO

280 000 imigrantov VÄČŠINOU Z ÁZIE.

PETER MORVAY, KOMENTÁTOR: „Multikulturalizmus v zmysle toho, že ľudia rôznych náboženstiev a kultúr môžu spokojne spolunažívať, že každý môže zostať pri svojom a pritom uznávať spoločné základné právne normy a zásady spolunažívania, teroristické útoky nijako nespochybnil a nenarušili. Skôr naopak. Obetavosť moslimov, ktorí sa v Paríži postavili proti terorizmu na obranu svojich nemoslimských spoluobčanov, možno považovať za dôkaz úspešného multikulturalizmu“.

Denník N, 11. 2. 2016

Náboženstvo:

Zdroj: Štatistický úrad Kanady

67,3 %
KREŠŤANIA

1,5 %
HINDUISTI

1,1 %
BUDHISTI

23,9 %
BEZ VYZNANIA

3,2 %
MOSLIMOVIA

1,4 %
SIKHOVIA

1,0 %
ŽIDIA

Počet ľudí, ktorí sa hlásia k islamu rastie v Kanade najrýchlejšie zo všetkých náboženstiev. V súčasnosti sa k tejto viere hlási viac ako milión obyvateľov krajiny. Je to dôsledok liberálnej migračnej politiky Kanady.

DAG DANIŠ, KOMENTÁTOR:

„Platí, že väčšina európskych moslimov sú slušní ľudia, ktorí terorizmus odsudzujú.“

AKTUALITY.SK, 23. 3. 2016.

Podpora imigrácie:

Zdroj: Štatistický úrad Kanady

V POSLEDNÝCH ROKOCH PODPORUJE KANADA IMIGRÁCIU EŠTE INTENZÍVNEJŠIE AKO V MINULOSTI

SPOMEDZI KRAJÍN G8 MÁ NAJVVÝŠÍ PODIEL OBYVATEĽSTVA NARODENÝCH MIMO KANADY – AŽ **20,6 %**

3,5 %
VŠETKÉHO OBYVATEĽSTVA KANADY SÚ ĽUDIA, KTORÍ SA NARODILI INDE A PRIŠLI SEM V POSLEDNÝCH ROKOCH

LACO ORAVEC, NADÁCIA M. ŠIMEČKU: „Z princípu sme „odsúdení“ na multikulturalizmus. Tváriť sa, že keď zavrieme hranice, nebudeme mať problémy s „cudzorodými“ vplyvmi, je mylné... Ak multikulturalizmus zlyhal, musíme byť ešte multikultúrnejší a ešte tolerantnejší.“

AKTUALNE.SK, 3. 5. 2015.

Kanada nie je jediným príkladom, kde multikulturalizmus funguje a prináša benefity pôvodným obyvateľom aj imigrantom. Bez vážnejších problémov je i súžitie ľudí z rôznych kultúrnych a náboženských prostredí aj na menších územiach – napríklad v Nórsku, alebo v anglickom Londýne.

Autor:
PETER IVANIČ

MNOHÍ Z NÁS SI LEN NERADI PRIZNÁVAJÚ, ŽE ICH RANNÁ KÁVA ALEBO NÁKUPNÝ OŠIÁL V NIKDY NEKONČIACICH "SEZÓN-
NYCH" ZĽAVÁCH SÚVISIA S (NE)KVALITOU ŽIVOTA ĽUDÍ INDE NA PLANÉTE. NO FAKTOM JE, ŽE SÚVISIA A TO VEĽMI ÚZKO.

Naše spotrebiteľské správanie

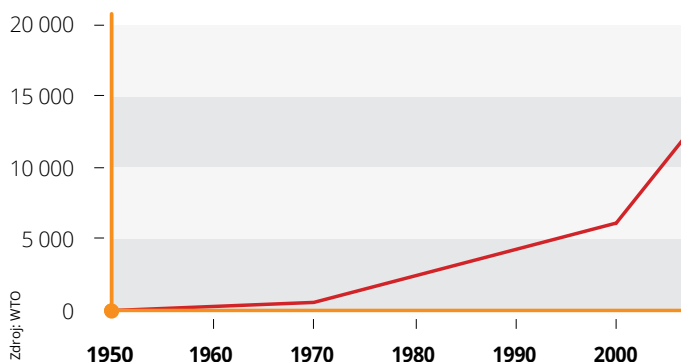
nesúvisí so životmi ľudí v rozvojových krajinách

Je ekonomicky skrz na skrz poprepájaný. Takmer všetci sme súčasťou jedného obchodného reťazca. Na jeho začiatku bývajú ľudia pracujúci v otrockých podmienkach,

firmy nedodržiavajúce pracovné či environmentálne štandardy. Na konci sme my, bohatí spotrebiteľia (Slováci sú v globálnom kontexte jednými z najbohatších), ktorí majú

moc peňaženkou a geopolitickým vplyvom určovať životné podmienky ľudí inde na planéte.

GLOBÁLNY OBCHOD A VÝMENA PRUDKO RASTÚ...

a s rastom medzinárodného obchodu rastie previazanosť a vzájomná závislosť. Tí chudobnejší však ťahajú za kratší povraz a bohatší - teda aj my - im z pozície silnejšieho diktujeme podmienky naklonené vo náš prospech.

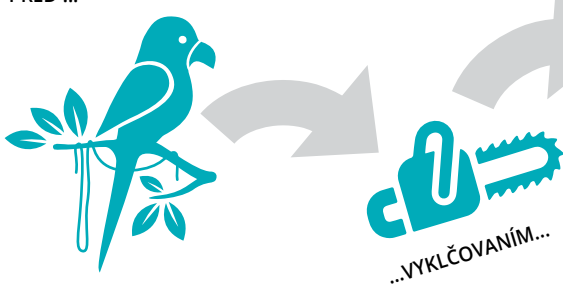
A TÝM VPLÝVAME NA ICH ŽIVOTY

MEZINÁRODNÝ OBCHOD
(v tisícoch mld. dolárov)

AKO JE SVET PREPOJENÝ, MÔŽEME VIDIEŤ NAPRÍKLAD V TÝCHTO PRÍKLADOCH...

AMAZÓNIA PRED ...

...VYKLČOVANÍM...

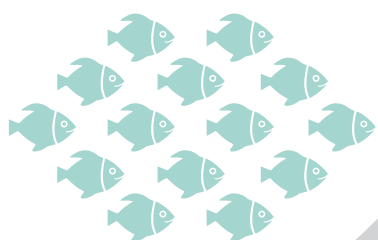

...VYČERPÁVAJÚCIM
POĽNOHOSPODÁRSKYM
VYUŽITÍM...

... A VÝVOZOM AJ K NÁM

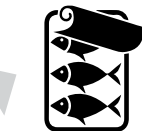
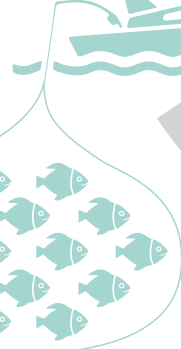

...A ROZŠÍRENÍM
PÚŠTE NA
VYČERPANEJ
NEÚRODNEJ
PÔDE BÝVALÉHO
PRALESA
VÝNOVENEJ
AMAZÓNIE.

POBREŽIE ZÁPADNEJ AFRIKY BOHATÉ NA RYBY PRED ...

...PRÍCHODOM
FLOTÍL RYBÁRSKÝCH
LODÍ Z BOHATÝCH
KRAJÍN...

... A VÝVOZOM
AJ K NÁM

... VYPLIENENÍM
MORA A...

... NÚTÍ ĽUDÍ UVAŽOVAŤ
NAPR. O MIGRÁCII

... CHUDOBOU, KTORÁ...

Autorka:
JANA ČAVOJSKÁ

Pomoc končí v nesprávnych rukách

CHCEM PODPORIŤ ĽUDÍ V NÚDZI, ALE NIKDY SA NEDOZVIEM, KAM NAOZAJ SMERUJÚ MOJE PENIAZE. URČITE SI NIMI NIEKTO RIADNE NABALÍ VRECKÁ A NEDOSTANÚ SA K TÝM, KTORÍ ICH POTREBUJÚ. KOĽKOKRÁT STE TOTO UŽ POČULI?

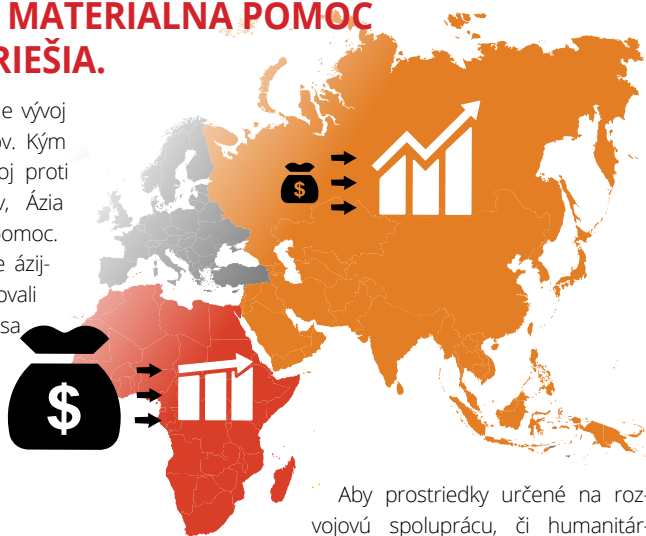
To sa, žiaľ, v minulosti stalo, a nikoho to nemrzí viac ako tých, ktorí takúto pomoc smerovali do určitých regiónov s najlepšimi úmyslami. Najmä v diktátorských režimoch je naozaj možné, že peniaze skončia na účtoch skorumpovaných politikov a nie u tých, ktorí ich potrebujú.

Rozvojové organizácie a vlády donorských krajín neustále hľadajú čo naj dôveryhodnejšie cesty poskytovania pomoci a čo najefektívnejšiu kontrolu. Dôležitým nástrojom je aj budovanie občianskej spoločnosti v krajinách, do ktorých pomoc smeruje. Každý rozvojový projekt má podrobný rozpočet, ktorého čerpanie donorská organizácia sleduje. Zároveň monitoruje, či sa aktivity realizujú podľa plánu. Súčasťou uzavretia každého projektu je finančný audit.

IBA PENIAZE A MATERIÁLNA POMOC CHUDOBU NERIEŠIA.

Je to zjavné, ak porovnáme vývoj afrických a ázijských štátov. Kým do afrických prúdili na boj proti chudobe milióny dolárov, Ázia dostávala minimálnu pomoc. Napriek tomu to sú práve ázijské krajiny, ktoré naštartovali svoje ekonomiky. Mnohé sa stali významnými hráčmi na globálnych trhoch. Africké krajiny ani zďaleka nezaznamenali taký pozitívny vývoj.

Zdroj: Svetová banka

Aby prostriedky určené na rozvojovú spoluprácu, či humanitárnu pomoc, neskončili v nesprávnych rukách, vznikajú nové modely poskytovania pomoci. Tá najčastejšie smeruje na konkrétne účely a priamo k ľuďom, ktorým je určená a na konkrétne účely. Tí sa zaručujú, že sa na aktivitách pomoci budú aktívne podieľať. Napríklad že budú pomáhať pri budovaní studní či ciest a potom ich ďalej udržiavať. Organizácie, cez ktoré sa takáto pomoc uskutočňuje, vyhľadávajú dôveryhodných lokálnych partnerov a postupne na nich prenášajú čoraz väčšie kompetencie. Tým zároveň miestnych ľudí vzdelávajú v nových zručnostiach.

To, že krajine vládne nedemokratický režim, však nesmie byť príčinou odmietnutia pomôcť jej najchudobnejším.

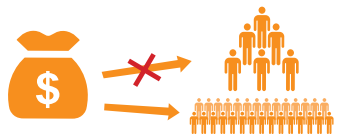
NAJLEPŠIE STRATÉGIE POMOCI

podľa Global Economy and Development Program

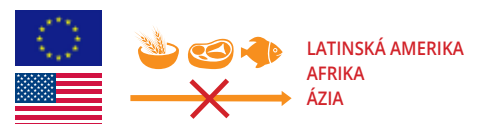
1. ROZDEĽOVANIE POMOCI MEDZI PRIJÍMATEĽOV

2. SMEROVANIE POMOCI TÝM NAJCHUDOBNEJŠÍM

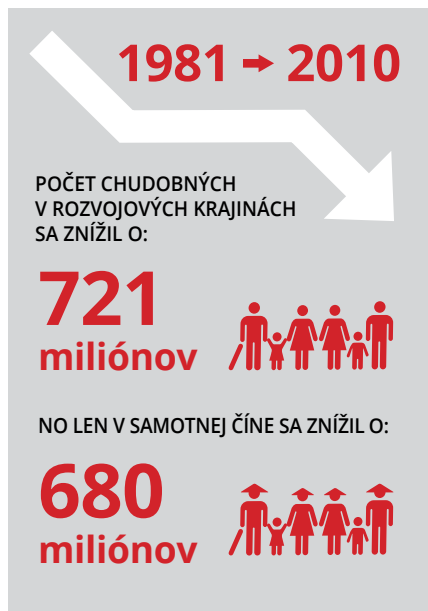
3. REALIZÁCIA POMOCI S PODPOROU MIESTNEJ EKONOMIKY

4. MINIMALIZOVANIE REŽIJNÝCH NÁKLADOV

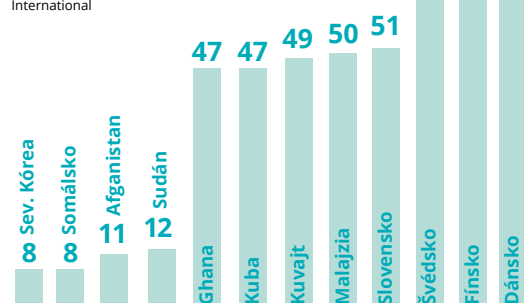
SKORUMPOVANÉ KRAJINY PATRIA ZÁROVEŇ K NAJCHUDOBNEJŠÍM. SKORUMPOVANÍ LÍDRI SI PRISVOJÚJÚ EKONOMICKÝ PROSPECH PRE SEBA, SVOJICH PRÍBUZNÝCH A PRIAZNIVCOV. AJ V NAJCHUDOBNEJŠÍCH KRAJINÁCH ŽIJÚ SUPERBOHATÍ.

CHUDOBA A KORUPCIA

Podľa INDEXU VNÍMANIA KORUPCIE 2015 so stupnicou 0 pre najmenej transparentné a 100 pre najtransparentnejšie systémy sú najskorumpovanejšie krajiny na svete tieto:

Zdroj: Transparency International

Autorka:
MAGDA VACULČIAKOVÁ

Vypestované inak

Kolumbijské banány či kakao, indonézska káva, indický čaj. Pestujú ich pre nás vo svete. Nie sú leniví. Ani ich chudoba nie je spôsobená lenivosťou. Farmári v menej rozvinutých krajinách často nemajú dostatok jedla ani sami pre seba, v dôsledku našich po-

litík, nastavenia pravidiel medzinárodného obchodu, či klimatickej zmeny, ku ktorej prispievame naším životným štýlom a spotrebou. Farmári po celom svete sa však nevzdávajú a hľadajú riešenia, aby mohli pestovať výhodne pre seba i pre nás. Spájajú sa

v hľadaní riešení, navzájom sa inšpirujú, mnohé projekty, ktoré realizujú, aj po rokoch fungujú a prinášajú ovocie – doslova i obrazne. So zmenou v niektorých prípadoch môžeme farmárom kdesi v Ázii či Južnej Amerike pomôcť aj my...

V mnohých menej rozvinutých krajinách sa stále častejšie stretávame s tým, že farmári namiesto jednej plodiny, začínajú pestovať viacero. Nie sú tak závislí iba na jednorázovej úrode jednej zeleniny či ovocia, ale počas roka majú striedavo príjem z rôznych.

Kambodža, 2015

Indonézia je štvrtým najväčším producentom kávy vo svete. Na ostrove Flores sa však vďaka miestnej organizácii len teraz pestovatelia učia metódam, ktoré produkciu kávy zvýšia. Doteraz ju tradičným spôsobom pestovali, aj ju tak melú.

Indonézia, 2014

Kolumbijskí pestovatelia banánov sa spájajú do združení, aby hľadali možnosti priameho obchodu bez prostredníkov, aj riešenia nedostatku vody, či aby si pomáhali v naplňovaní požiadaviek medzinárodných certifikačných systémov.

Kolumbia, 2016

Aj vďaka možnosti vyvážať z Kambodže do Európskej únie v rámci politiky „Všetko okrem zbraní, bez cla“, prichádzajú tamajší farmári o svoju pôdu. Na ich pozemkoch pestujú domáci i zahraniční investori cukrovú trstinu aj pre nás. Miestne neziskovky sa snažia v Európskom parlamente presadiť zmenu.

Kambodža, 2014

Niektoré kakaovníky plodia aj sto rokov. Množstvo závisí od podmienok. Kvalita kakaových bôbov a cena, ktorú za ne kolumbijský farmár dostane, záležia aj od fermentácie, počas ktorej kakao naberá chuť i vôňu. Bez fermentácie nič z tohto nemá. V Kolumbii sa farmári učia zvýšiť produkciu a správne fermentovať.

Kolumbia, 2016

„Ak chceme jesť, musíme vedieť pestovať,“ tvrdí študentka v školskej záhrade. Do pestovania sú zapojené desiatky škôl po celej Ugande, ba dokonca po celom kontinente. Deti a mladí sa učia pestovať, aby mali v škole čo jesť, aj aby si vytvorili vzťah k poľnohospodárstvu, ktoré je na kontinente kľúčové.

Uganda, 2010

V indickom štáte Assam pestujú v laboratóriu špeciálnymi podmienkami rôzne čajové kríky. Podmienky sa podobajú tým, aké očakávajú vedci v dôsledku klimatických zmien o 50 rokov. V Assame chcú vedieť, ktoré kríky teraz vysadiť, aby otepľovanie prežili.

India, 2015

Indonézska farmárka a jej manžel donedávna netušili, že môžu v oblasti, kde žijú, pestovať aj fazuľky, či to, že čili papričky môžu zbierať až dvakrát v roku. Vďaka práci miestnej neziskovky AYO Indonesia môžu svoje deti poslať do školy.

Indonézia, 2014

Platforma mimovládnych rozvojových organizácií

Platforma mimovládnych rozvojových organizácií (Platforma MVRO) združuje 30 organizácií (24 riadnych členov a 6 pozorovateľov), ktoré pôsobia najmä v oblasti zahraničnej rozvojovej spolupráce, humanitárnej pomoci a globálneho vzdelávania na Slovensku. Zastupuje ich pri rokovaní so štátnymi inštitúciami a podporuje šírenie informácií o rozvojovej spolupráci a globálnych súvislostiach na verejnosti.

Riadni členovia:

■ **ADRA – Adventistická agentúra pre pomoc a rozvoj**
web: www.adra.sk

■ **C.A.R.D.O.**
web: www.cardo-eu.net

■ **Centrum environmentálnej a etickej výchovy Živica**
web: www.zivica.sk

■ **Centrum pre európsku politiku**
web: www.cep.sk

■ **Človek v ohrození**
web: www.clovekvohrozeni.sk

■ **eRko – Hnutie kresťanských spoločností detí**
web: www.erko.sk

■ **Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku**
web: www.diakonia.sk

■ **GLEN Slovakia**
web: www.glen-slovakia.org

■ **Magna Deti v núdzi**
web: www.magna.sk

■ **Nadácia Habitat for Humanity International**
web: www.habitat-europe.org

■ **Nadácia Integra**
web: www.integra.sk

■ **Nadácia Pontis**
web: www.nadaciapontis.sk

■ **NISPAcee**
web: www.nispa.org

■ **Otvorený Európsko-Slovenský Dvor**
web: www.oesd.sk

■ **PDCS**
web: www.pdcs.sk

■ **SAVIO**
web: www.savio.sk

■ **Sila rozvoja – Inštitút medzinárodnej spolupráce**
web: www.silarozvoja.sk

■ **Slovenská humanitná rada**
web: www.shr.sk

■ **Slovenská katolícka charita**
web: www.charita.sk

■ **Slovenské centrum pre komunikáciu a rozvoj**
web: www.sccd-sk.org

■ **Slovenský Červený kríž**
web: www.redcross.sk

■ **Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku**
web: www.sfpa.sk

■ **Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety**
web: www.vssvalzbety.sk

■ **Združenie Albert pre podporu Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave**
web: www.albert.truni.sk

Pozorovatelia:

■ **Academia Istropolitana Nova**
web: www.ainova.sk

■ **AIESEC Slovensko**
www.aiesec.sk

■ **Karpatská nadácia**
web: <http://karpatskanadacia.sk>

■ **Nadácia Milana Šimečku**
web: www.nadaciamilanashimecku.sk

■ **Slovenská atlantická komisia**
web: www.ata-sac.org

■ **Slovenský výbor pre UNICEF**
web: www.unicef.sk

Osoby alebo organizácie, ktoré majú záujem o témy zahraničnej rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci, zároveň však nespĺňajú kritériá členstva v Platforme MVRO, sa môžu stať členmi Klubu priateľov Platformy MVRPO. Prihlásiť sa dá prostredníctvom formulára, ktorý je uverejnený v sekcii Klub priateľov:

www.mvro.sk/sk/zapojte-sa/klub-priatelov

To, čo si vyberieme dnes, žijeme zajtra

Svet sa mení a je k nám oveľa bližšie ako kedysi. To, ako vyzerá, je výsledkom aj našich každodenných rozhodnutí. Žiadne veľké problémy totiž nevznikajú odrazu. Niekedy stačí jedna malá vec, jedno správne rozhodnutie. My sme si vybrali žiť zodpovedne a začať od seba. Vyber si aj ty. Viac informácií o kampani VYBER SI nájdeš na

www.mamnavyber.sk

Platforma mimovládnych
rozvojových organizácií
Slovak NGO Platform

Vydala: Platforma mimovládnych rozvojových organizácií

Miletičova 7, 821 08 Bratislava, +421 2 20 44 52 55,
info@mvro.sk, www.mvro.sk

Bulletin bol vydaný v rámci projektu „Európsky rok
rozvoja 2015: Médiá pre rozvoj“, ktorý je financovaný zo zdrojov
Európskej komisie a SlovakAid.

Za obsah nesie zodpovednosť Platforma MVRO,
vyjadrené názory nemožno interpretovať ako stanovisko donorov.

Redaktorka: Eva Sládková
Na príprave spolupracovali: Jana Čavojská, Edita Bednárová,
Peter Ivanič, Dagmar Mekiňová, Magda Vaculčíková
Grafika a dizajn: Katarína Cermanová
Tlač: Daniel Kole KOLDO

Platforma MVRO podpísala Kódex používania obrazových materiálov
a podávania správ (www.mvro.sk/sk/kodexy/kodex).
Svoje komentáre a výhrady môžete poslať na: kodex@mvro.sk.

Media4Development